

A Komáromi Kiszaléria kiállításának meghívója

Wehner Tibor**EGY KISVÁROSI KISGALÉRIA NAGY ÉVTIZEDEI****KOMÁROM 1976–2011**

Az 1945-öt követő évtizedekben a kettészakított – az első világháború lezárását követően a nagy múltú múzeumától és kulturális intézményeitől is megfosztott – Komárom városában, a Duna jobb partján két-három évente rendeztek egy-egy képzőművészeti kiállítást: 1948-ban az országos 48-as bizottság komáromi csoportjának bemutatóját, 1954-ben a Komáromi Képzőművész Kör első kiállítását, és 1957-ben ugyancsak a város képzőművészeinek (Angyal Kálmán, Kecskés László, Nagy Antal, Nagy Márton, Spachy Rezső, Szalay Vince) tárlatát. Nem túlságosan sűrű program. A hatvanas években a város Csokonai Vitéz Mihály Művelődési Központja, illetve elődintézménye, a Művelődési Ház kiállításai már kissé gyorsabb ütemben követték egymást, de a folyamatos és koncepciózus kiállítási tevékenységre a hetvenes évek második feléig kellett várni: 1977-ben a művelődési intézmény nagytermének falai között rendezett bemutatókat az erre a célra emelt, különálló épületben megnyitott Komáromi Kisgaléria kiállításai váltották fel. A Csokonai Művelődési Központ intézményének szerves részeként, de mégis karakteresen önálló programmal működő kisgaléria megnyitása szorosan összekapcsolódott a magyarországi szocialista művelődéspolitikai törekvéseivel, illetve az azok mellett kibontakozott, azokra reflektáló öntörvényű kulturális-művészeti kezdeményezésekkel. A hatvanas-hetvenes évtizedfordulótól – a művelődési házak, a klubkönyvtárak felépítésével párhuzamosan – Magyarországon ugrásszerűen megnőtt a kiállítások száma: ez a közművelődésnek minősített rendezvény-típus viszonylag nagyobb anyagi ráfordítások nélkül realizálható, s a kiállítás egy, két, három vagy négyhetes nyitvatartása alatt, hosszabb ideig kiaknázható volt a rendszer és a korszak széleskörű demokratizmusra alapozott (gondoljunk a szocialista

brigádok számára előírt kulturális-művészeti vállalkások teljesítésének kötelezettségére) művelődéspolitikája számára. Mindemellett a kiállításoknak otthont adó, újonnan létrehozott, a múzeumok nehezebb tevékenységével szemben a művészeti jelenségekre rugalmasabban és gyorsabban reagáló kisgalériákban – amelyek bizonyos fokig (a műkereskedelmi tevékenység teljes mellőzésével) a nyugati világban virágzó galéria-rendszer hiányát is hivatottak voltak kiváltani – bontakoztak ki a hivatalos művészetpolitika tarthatatlan elveit elvető progresszív művészeti megnyilvánulások. *„Az utóbbi tíz évben – a művelődési intézmények viszonylag mostoha körülményei ellenére is – közel ötven kisgaléria jött létre, kialakultak – ha fogyatékoságoktól nem is mentesen – azok a csomópontok, amelyek a művészet bemutatásához még kellő környezetet képesek teremteni. A kisgalériák alapvető feladta, hogy az eredeti művek közvetlen átadásával, értékek közvetítésével művészetet értő és szerető közönséget neveljenek. Az országos kiállítási hálózatnak azért fontos láncszemei, mert még elfogadható feltételek mellett segítik programjaikkal a közönség tájékoztatását és részt vállalnak az emberek vizuális-esztétikai nevelésében.”* – írta meglehetősen diplomatikusan erről az „intézménytípusról” 1977-ben Bánszky Pál művészettörténész. A természetesen megfelelő ellenőrzés alatt tartott kiállítóterem – amelyeknek minden kiállítását az illetékes tanácsok által felügyelt, illetve a Képző- és Iparművészeti Lektorátus, vagy a Népművelési Intézet által összehívott szakmai bizottságok zsűriztek és engedélyeztek (illetve nem engedélyeztek) – sorában olyan, még napjainkban is önállóan, vagy egy-egy intézmény szerves részeként működő, és sajnos ma már nem létező galéria kezdte meg működését, mint a budapesti Józsefvárosi Kiállítóterem és Ferencvárosi

●

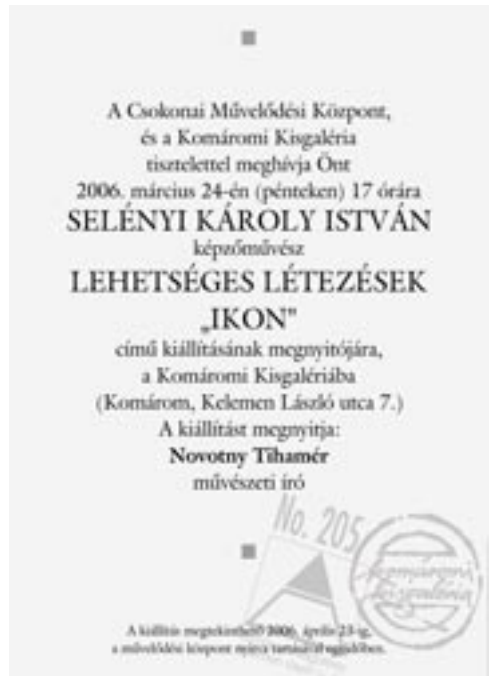
A Csokonai Művelődési Központ,
és a Komáromi Kisgaléria
tisztelettel meghívja Önt,
2006. február 17-én (pénteken) 17 órára
KURCSIS LÁSZLÓ
grafikusművész
„LAO-CE TÁJAI”
című kiállításának megnyitójára,
a Komáromi Kisgalériába
(Komárom, Kelemen László utca 7.)
A kiállítást megnyitja:
Tolnay Imre képzőművész

●

A kiállítás megkezdésétől 2006. március 19-ig, a művelődési központ nyitva tartásával egyidőben.

A Komáromi Kisgaléria
kiállításának meghívója

A Komáromi Kiszaléria kiállításának meghívója

meghívó

A Csokonai Művelődési Központ,
és a Komáromi Képtér tisztelettel meghívja Önt
2007. november 16-án (pénteken) 17 órára

MUZSNAY ÁKOS

grafikusművész

kiállításának megnyitójára, a Komáromi Képtérben
(Komárom, Kelemen László utca 7.)

A kiállítást megnyitja:

BALÁZS Sándor, *művészeti író*

Közreműködik:

BARCSA Levente Koppány, *trumpéta*

A kiállítás megtekintéséért 2007. december 21-ig, a művelődési központ nyitva tartásáig egyúttal.

A Komáromi Képtér kiállításának meghívója

Pincetárlat, a Bercsényi Klub, a Hajdúszoboszlói és a Hatvani Galéria, a debreceni Egyetemi Galéria, a pécsi Ifjúsági Ház Galéria, a Zalaszentgróti és a Dombóvári Galéria. Ehhez a Népművelési Intézet Kisgalériavezetők Munkaközössége által összefogott intézményrendszerhez kapcsolódtak a Komárom megyei, már korábban is működő, de ekkortájt megerősödött, vagy ezekben az években megalapított, folyamatos kiállítási tevékenységet kifejtő kiállítótermek: a Dorogi Galéria, a Dömösi Galéria, az esztergomi Petőfi Sándor Művelődési Központ Kisgalériája és a Komáromi Kisgaléria. (Melléjük más feltételek között működtek és fejtették ki intenzív kiállítási tevékenységüket a megyei múzeumok – a tatai Kuny Domokos Múzeum és az esztergomi Balassa Bálint Múzeum, valamint a Vármúzeum –, és a komplex feladatkörököt ellátó művelődési intézmények: mint a tatai Megyei és Városi Művelődési Központ, a tatabányai Népház, és az oroszlányi Városi Művelődési Központ kiállítótermei. A tatabányai, szép emlékű Kernstok Terem a Puskin Művelődési Központ kiállítóhelyeként, ugyancsak a hetvenes évek végén, 1979-ben kezdte meg működését.) A kisgalériák – nélkülözve a múzeumok kissé arisztokratikus kiállítási szemléletét és a nagyobb intézmények ünnepélyes voltát – a bensőséges atmoszférájú, kamara-jellegű bemutatók ideális színterei voltak: egy-egy viszonylag könnyen prezentálható és befogadható önálló kollekció, vagy tematikus gyűjtemény felvonultatásának szakmai fórumaiként funkcionáltak.

Frank János művészettörténész, a kiállításrendezés elméleti szempontjainak és gyakorlati metódusainak kidolgozója, számos emlékezetes kiállítás rendezője írta le a *Tárlatok, szertartások* című kötetében: „A hatvanas években már a nagyvárosokba és a budapesti peremvárosokba vittünk tárlatokat. Amikor egyszer panaszkodtunk a tárlalás mostoha lehetőségeire, ígéretet kaptunk, rövidesen felépítik az ennyedik kerület Művelődési Központjának kiállítótermét, ott már dolgozhatunk kedvünkre. Fölépült. Bevezettek a színházterem karzati bejárójához, aztán az előcsarnokba, meg a ruhátár mellé. Tessék, akaszthatjuk a képeinket.” Komáromban – amely települést a nagy művelődési ház-építési hullám valamiképpen

elkerülte – szerencsésebb volt a helyzet: az önálló bejárható, elnyúló téglalap alaprajzú, teljesen zárt, fehér, megbontatlan falakkal övezett, kellemes benyomást keltő, jól megvilágított, harmonikus tér – amelynek felszerelését és megjelenését az évek folyamán mind elegánsabbá és tökéletesebbé formálták – kitűnő kiállítási körülményeket, és csakis kiállítási körülményeket teremtett: e teremben nem volt más rendezvény, a tárlatokat sohasem kellett időlegesen korlátozni, bezárni vagy átrendezni. De természetesen egy galéria, egy kiállítási intézmény nemcsak a körülmények, az optimális bemutatótér által lesz azzá, ami, hanem elsősorban a programja, az arculata, s ezáltal a térség kulturális-művészeti életében játszott szerepe és jelentősége révén. A Komáromi Kisgaléria három évtizedes tevékenysége során mindenkor igényesen megrendezett, magas színvonalú kollekciókat, széleskörű, a művészeti ágazatokon túl a vizuális kultúra szerteágazó területeire is kitekintő, izgalmas kérdésfelvetésekkel integrált kiállítási együtteseket tárt közönsége elé. Közönsége elé, amely természetesen elsősorban a város lakosaiból verbuválódott, de amely a város, illetve az ország határain túlról – a település földrajzi elhelyezkedéséből és történelmi múltjából eredően Révkomáromból és a (cseh)szlovákiai magyarok-lakta területekről is – mindenkor vonzott érdeklődőket. A rendszeresen megrendezett, évente kezdetben nyolc-tizenegy, majd a kilencvenes évektől öt-hét kiállítás megnyitójára mindenkor a tárlat anyagáról, a kiállító művész munkásságáról széleskörűen tájékoztató meghívók, illetve leporellók invitálták a látogatókat s néhány esetben igényes katalógus megjelenetésére is lehetőség adódott. A három és fél évtized alatt megrendezett csaknem kétszázötven kiállítást nehéz rendszerteremtő szándékok érvényesítésével áttekinteni és csoportosítani. Az azonban megállapítható, hogy az elsődleges cél a jelenkori, a kortárs magyar képző- és iparművészet alkotóinak és alkotásainak bemutatása volt: egyéni és csoportos kiállítások váltogatták egymást. A bemutatkozó művészek – elsősorban a hagyományos műformák alkotói; hangsúlyosan festők, grafikusok, szobrászok és fotósok – sorában természetesen nyilvánosságot kaptak a komáromi

A Cseh Centrum, Komárom Város Önkormányzata,
a Csákonai Művelődési Központ és a Kemnitz Károly Művészeti Alapítvány,
fizetéssel meghívja Ont, 2009. március 13-án (pénteken) 17 órára

ADOLF BORN grafikusművész kiállításának megnyitójára,
a Komáromi Kisgalériába. (Komárom, Kelemen László utca 7.)

Köszöntőt mond: **Ladislav Lukács** a Cseh Nagykövetség I. titkára
és **Koppány Csaba** önkormányzati képviselő,
a Közművelődési- és Sportbizottság tagja.

A kiállítást megnyitja: **Eva Dénesová** művészettörténész.

ADOLF BORN 1930-ban született a cseh-osztrák határon fekvő Česka Velenicében. Először a prágai Károly Egyetem Tanárképző Karán, majd a Képzőművészeti Egyetemen tanult képzőművészetet, ott is szerzett diplomát. Művészi tevékenysége széles kört ölel fel. Rajzai, grafikai mellett igényes humoros karikatúráival évtizedeken keresztül szórakoztatta a közvéleményt. Az egész világon kiállított. 1976-ban Montrealban az év karikatúristájává választották. Kb. 230 könyv illusztrációja szüdhők a nevéhez, köztük a roppant népszerű Mach a Šebestová (Mach és Sebestová) mesekönyvek. A mese rajzfilmvázatait is ő rajzolta, más rajzfilmekhez, valamint játéklírok rajzolt betűjéhez és stílusához hasonlóan.

A kiállítás megtekinthető 2009. április 19-ig a művelődési központ nyitva tartásánál egyidőben.

születésű, vagy a városhoz, a térséghez (és Révkomáromhoz, a trianoni döntéssel Magyarországtól elcsatolt területekhez) szorosabb vagy lazább szálakkal kötődő, egykor itt élt vagy napjainkban is itt dolgozó alkotók, de mellettük megjelentek a Komárom, illetve a Komárom-Esztergom megyében munkásságukat kiteljesítő művészek, és teret kaptak a kortárs magyar művészet kiemelkedő jelentőségű életművet építő vagy rejtett, felfedezésre váró értékeket teremtő alkotóinak műegyüttesei is. Az „élő” magyar művészet bemutatása mellett a Komáromi Kisgaléria fóruma volt egy-egy emlékkiállításnak, és esetenként néhány külföldi művész fellépésének is. Különösen fontosak voltak az alkalmazott művészeti területek képviselőinek bemutatkozásai: a plakáttervezők, a karikaturisták, az illusztrátorok, a tipográfusok tárlatai. Amiként a hagyományos ágazatok és művészeti területek reprezentatív kiállításainak megrendezésére, lehetőség nyílt a tematikus történeti és a helytörténeti visszapillantásokra, és a határterületek, a környezetkultúra, a kultúrantropológia egy-egy szegmensének kiállításokkal való vizsgálatára is: Komárom kisgalériája – folytatva a Hatvani Galéria által teremtett tradíciót – kiállítást szentelt a madárijesztők, a falvédők, a poszterek, a falfirkák, a haláljelek, a tetoválások és a játékok jelenségvilágának. A program kialakítását mindenkor a magas művészi színvonal és a progresszív szemlélet jelenvalósága vezérelte, tanúsítva, hogy egy vidéki városban is létrejöhet és fennmaradhat a kvalitással és korszerű szemlélettel éltetett művészeti törekvések fóruma. Nehéz kiemelni a harminc év krónikájából egy-egy tárlatot, de azért mégiscsak emlékezzünk meg arról, hogy művészettörténeti jelentőségű kiállítással mutatkozott be a Duna menti kisvárosban a magányos grafikusművész, Réber László, hogy jelentős festészeti kollekció idézte meg a város szülőtte, Ráfael Győző Viktor emlékét, hogy bemutakoztak a XX. század utolsó harmadának legjelentősebb grafikusai: Csohány Kálmán, Gyulai Líviusz, Baranyay András, Orosz István, Somogyi Győző és Szemethy Imre, hogy emlékezetes kollekciót vonultatott fel – más és más művészeti eszményeket képviselven – Wahorn András, Szabados Árpád, Kárpáti Tamás és M.

Novák András festőművész, és ugyanígy Váró Márton, Lóránt Zsuzsa, Lipcsey György és Márkus Péter szobrászművész. Betiltottak itt a hivatalok még a nyolcvanas években Hejtes Szomlyazóktárlatot, aztán a nyolcvanas-kilencvenes évtizedforduló után természetesen már nem foglalkoztak azzal, hogy a Szinyei Merse Pál Társaság, a Magyar Szobrász Társaság vagy a Szlovákiai Magyar Képzőművészek Társasága milyen anyaggal jelentkezett. És hosszan sorolhatnánk az emlékezetes fotó-kollekciókat is – Korniss Péterét, Balla Andrásét, Sipeki Gyuláét, Szamódy Zsoltét –, a kerámia-, a textil- és az üvegművészeti együtteseket – a komáromi származású Szemereki Teréz, Kumpost Éva, Kecskés Ágnes, Nagyné Nyikus Anna és Vida Zsuzsa műveit –, vagy feleleveníthetnénk a számos művészeti területet átfogó, a Komárom város művészetében oly meghatározó jelentőségű Kecskés-család bemutatójának alkotásait.

A szakmai sikerekben és emlékezetes művészeti pillanatokban oly gazdag tevékenység háttérében – a kedvező körülmények szerencsés összejatszásán túl – egy jó vezetésű művelődési intézményt, illetve egy, a program megvalósítását támogató városvezetést is feltételeznünk kell. A legfontosabb azonban az átgondolt, koncepciózus programalkotás, az évtizedeken át töretlenül és szívósan végzett munka, s a rendkívül magas fokú szakmai igényesség és problémaérzékenység volt. Mindezek a szakmai kritériumok a galéria megalapítója s vezetője, Ölveczky Gábor grafikusművész egyéniségében, illetve személyiségében összpontosultak. Ölveczky Gábor dolgozta ki és állította össze az éves kiállítási programokat – amelyek az évtizedek során a vizualitás, a vizuális művészetek kivételes gazdagságú tárházát nyitották meg a Komáromi Kisgaléria látogatói előtt –, ő rendezte meg a kiállításokat, ő szervezte a közönséget, a tárlatokhoz kapcsolódó rendezvényeket, és grafikusművészként megtervezte és kivitelezte, gondozta a galéria kiadványait is. Grafikus, alkalmazott grafikus munkássága mellett tehát egy galériavezetői oeuvre-öt is teremtett, amely az országosan ismert és elismert, rangos kiállítóhelyként számon tartott Komáromi Kisgaléria-jelenségben testesült meg. 1997-ben, a 20-éves

A Csokonai Művelődési Központ, és a Komáromi Kisgaléria
tisztelettel meghívja Önt,
2008. július 4-én (pénteken) 17 órára

LOUS STUIJFZAND és LÓRÁNT JÁNOS DEMETER

lépőművészek kiállításának megnyitójára,
a Komáromi Kisgalériába
(Komárom, Kelemen László utca 7.)

A kiállítást megnyitja: **POGÁNY GÁBOR** művészettörténész

A kiállítás megkezdéséig 2008. augusztus 1-ig,
a művelődési ház nyitva tartásával egyúttal.

A Komáromi Kisgaléria kiállításának meghívója

A Komáromi Kisgaléria
kiállításának meghívója

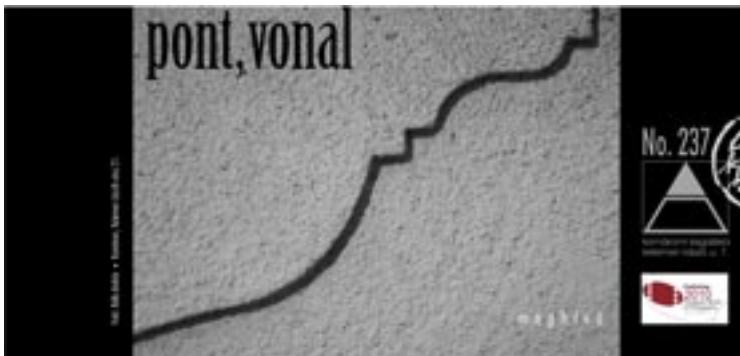
Komáromi Kisgalériát köszöntő *Új Művészet*-dolgomat az alábbi gondolatokkal vezettük be: „*Egy galéria huszadik születésnapján, a legjelentősebb mozzanatként az értékelhető, hogy a galéria működik. 1997-ben, amikor a kultúra és a művészet támogatása Magyarországon valószínűleg a reneszánsz évszázada óta mért legalacsonyabb szintre szállt, s amikor a kulturális és művészeti kérdések leginkább a háttérbe szorultak, és amikor Magyarországon semmi sem fontos, csak az, ami a korrumpálhatóság és manipulálhatóság – finoman fogalmazva a gazdaság – körein belül van, tehát ilyen közegben, ily lehangoló csapda-környezetben egy működő galéria – kiállításával, profiljával, magas színvonalával, eseményeivel és közönségével – a csodák kategóriájába utalandó jelenség.*” Nos, e sorok feljegyzése után tíz esztendővel azt regisztrálhattuk, hogy a helyzet még súlyosabb, a körülmények még rosszabbak, de valami titokzatos erővel áthatottan és heroikus feladatvállalással hajtottan a Komáromi Kisgaléria még akkor is élt

és dolgozott: a kemény munkával megalapozott tradíció szellemében rendezte a kiállításokat és fogadta a látogatókat. 2007-ben összefoglaló jellegű kiállítással, a korábbi tárlatokon szerepelt művészek fellépésével ünnepelte a kiállítóterem harmincadik születésnapját, majd az ezt követő időszakban a magyar alkotók mellett egyre több külföldi, cseh, osztrák és holland művész – Adolf Born, Otmar Spiss, Lous Stuijzand – mutatkozott be, de az egyéni tárlatok mellett jelentősek voltak a csoportos bemutatások is: így a Komáromi Alkotóművészek Egyesülete, az Art Flexum Nemzetközi Művésztelep, a Kortárs Művészeti Panoráma, az Origo csoport és vendégei és a Négy kor csoport négy szobrászművészeinek kiállítása. Szomorú volt a végkifejlet, s egyben szimbolikus (illetve abszurd) üzenete is volt annak, hogy egy ilyen, a kiállítási programba szervesen illeszkedő csoportos tárlat volt a Komáromi Kisgaléria utolsó rendezvénye is: 2011. októberének és novemberének napjaiban a Komárom-Esztergom megye művészeti életét támogatni hivatott művészeti

szeveződés, a Kernstok Károly Művészeti Alapítvány művész-kurátorai mutatták be alkotásaikat. És a kiállítás lebontása után a fenntartók véglegesen lehúzták a rolót. „Ez volt a Komáromi Kisgaléria 243., egyben utolsó kiállítása. A kiállítóteremnek intézményi háttérrel és helyszínt biztosító Csokonai Művelődési Központ 2011. december 1-jével (anyag okokra hivatkozva) jogutód nélkül megszűnt.” – olvasható a majd három és fél évtizedes történet lezárulását megindokló, tényszerűen fogalmazó galériavezetői közleményben.

A múlt század hetvenes éveinek kultúrpolitikája szellemében kialakult-kialakított országos kisgaléria-hálózat egyik utolsó hírmondójaként várta a XX. század utolsó harmadában és az új évezredben a látogatókat még a 2010-es évek nyitányán is a Komáromi Kisgaléria. A Komárom városának kulturális-művészeti értékei között rendkívül jelentős

tényezővé, intézménnyé vált galéria 2011-ben lezárult története így zárvánnyá alakult, de kitörölhetetlen nyomokat hagyott a település kultúrtörténetében, amely a kezdetektől a bezárásáig a galériát vezető, programját kidolgozó és megvalósító Ölveczky Gábor grafikusművész életművét is gazdagította, s rejtetten az alkotói portréját is megrajzolta. Késlekedés nélkül meggondolandó: a komáromi galériatörténet megszakadt, elejtett fonalát újra fel kellene venni, s ezt az alkotói portrét tovább kellene árnyalni. És ha (valamilyen végzetesen szüklátóköri kulturális-művészeti politika ténykedése következtében) erre, az újrakezdésre mégsem nyílik lehetőség, akkor egy majdani, bölcsőbb korszak eljövételében bízva legalább a kisgaléria-krónikát feldolgozó, a tanulságokat összegző történeti áttekintésnek mindekképpen meg kell születnie.

A Komáromi Kisgaléria kiállításának meghívója

A Csokonai Művelődési Központ és a Komáromi Kiszaléria
 Hísztelettel meghívja Önt, **2011. január 21-én (pénteken) 17.00 órára**

KERESZTES DÓRA grafikusművész

kiállításának megnyitójára, melyet a **Magyar Kultúra Napja** Híszteletére
 tartunk a Komáromi Kiszalériában (Komárom, Kelemen László utca 7.)

A kiállítást megnyitja:

Antall István a Magyar Rádió Irodalmi Osztályának főszerkesztője

A kiállítás megkezdésétől 2011. február 17-ig a művelődési központ nyitva tartóként áll.

No. 238

Komáromi Kiszaléria
 Kelemen László u. 7.

me gh í v ó

A Komáromi Kiszaléria kiállításának meghívója

